

<https://doi.org/10.34142/23129387.2021.65.06>

УДК 316.6: 316.367-058.853

ORCID 0000-0003-0097-7113

ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЕРОТИЧНОГО КОДУ ОСОБИСТОСТІ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ МЕДІА-ДИСКУРСІВ: РЕЗУЛЬТАТИ КЛАСТЕРНОГО АНАЛІЗУ

Таміла В.Зозуль,

кандидат психологічних наук,

доцент кафедри філософії суспільно гуманітарних наук,

Заклад вищої освіти

«Міжнародний науково-технічний університет

імені академіка Юрія Бугая»

E-mail: tamilazozul@gmail.com

Актуальність дослідження: проблематика вивчення особливостей формування індивідуального еротичного коду особистості в контексті сучасних медіа-дискурсів продиктована тенденціями сучасності. Зокрема, дана тема є актуальною з огляду на переважаючий вплив мас-медіа в осмисленні життя сучасного суспільства, наявністю суттєвих модифікацій в системі міжстатевої взаємодії, мультифакторний характер детермінації сексуальної поведінки особистості та глибоко контекстуальний та культуро відповідний характер проявів сексуальності людини.

Мета дослідження – описати результати кластерного аналізу вербальних конструктів жінок щодо впливу медіа-дискурсів на формування індивідуального еротичного коду особистості.

Результати дослідження: з метою вивчення особливостей формування індивідуального еротичного коду особистості в контексті сучасних медіа-дискурсів нами проведено дослідницьке інтерв'ю із подальшим кластерним аналізом. За результатами такого аналізу виявлено 6 кластерів: «Відкрито демонстрована сексуальність як мета-тема, засіб маніпуляції та рушійна сила розвитку стосунків партнерів», «Образ незалежної і самодостатньої жінки, яка полігамна у стосунках без включення до них», «Образ турботливої і чуйної жінки-матері та жінки-дружини», «Різновекторний образ чоловіка як маскулінного та фемінного», «Перекручення гендерних

ролей в сучасному суспільстві» та «Традиційність у сексуальності жінки».

Представлене у статті змістовне наповнення кластерів засвідчує надання надмірної ваги тематиці сексуальності, її використання жінками у якості мотивуючого фактору стосовно поведінки чоловіків, сутнісні зміни образів жінки та чоловіка, що характеризуються неузгодженістю типових гендерних ролей у представників різних статей, які специфічним чином поєднуються з дискурсами традиційної ролі жінки у сімейному житті та стосунках із чоловіком.

Ключові слова: індивідуальний еротичний код, сексуальні установки, сексуальність жінки, культурна обумовленість індивідуального еротичного коду, дискурси медіа-простору.

Personality individual erotic code formation in the context of modern media discourses: results of cluster analysis

Tamila V. Zozul,

candidate of psychological sciences,

Associate Professor of Philosophy Social Sciences and Humanities Department,

Institution of higher education

«Academician Yuri Bugay International University of Science and Technology»

E-mail: tamilazozul@gmail.com

Relevance of the study: *the issue of personality individual erotic code formation in the context of modern media discourses dictated by modern trends. In particular, this topic is relevant given the predominant influence of the media in understanding the life of modern society, the presence of significant modifications in the system of intersex interaction, the multifactorial nature of sexual behavior determination and deeply contextual and culturally relevant manifestations of human sexuality.*

Aim: *describe the women's verbal constructs of media discourses influence on the individual erotic personality code formation cluster analysis results.*

Results: *in order to study the personality individual erotic code formation in the context of modern media discourses peculiarities, we conducted a research interview with further cluster analysis. According to the results of this analysis, 6 clusters were identified: «Openly demonstrated sexuality as a meta-theme, a means of manipulation and driving the development of partner relationships», «Image of an*

independent and self-sufficient woman who is polygamous in relationships without inclusion», «The image of a caring and sensitive mother and wife», «Differential choice of a man as masculine and feminine», «Distortion of gender roles in modern society» and «Tradition in women's sexuality».

The content of the clusters presented in the article testifies to the overemphasis on sexuality, its use by women as a motivating factor for men's behavior, significant changes in the image of women and men, characterized by typical gender roles in different sexes inconsistency.

Keywords: *individual erotic code, sexual attitudes, sexuality of a woman, cultural conditionality of individual erotic code, discourses of media space.*

Вступ. Проблематика реалізації сексуальних інтенцій та формування індивідуальних еротичних кодів особистості має особливу актуальність в умовах сьогодення. Це обумовлено рядом факторів. По-перше, дана проблема є актуальною на тлі сутнісних змін статево-рольових позицій чоловіків та жінок в сучасному суспільстві, що пов'язано зі збільшенням фемінізації чоловіків та маскулінізації жінок. По-друге, система міжстатевих стосунків на сьогоднішній день характеризується низкою змін, що часто ускладнюють взаємодію чоловіків та жінок, унеможливають подальший розвиток стосунків, утворення сім'ї, тощо.

Ми виходимо із постулату про те, що сексуальність особистості має багатфакторну природу і втілюється у специфічному утворенні – індивідуальному еротичному коді. Ми визначаємо індивідуальний еротичний код як єдину систему запису моделі еротичної поведінки індивіда у вигляді послідовності прояву власних реакцій та реакцій «ідеального партнера», запрограмована на реалізацію певного сексуального завдання (Седих, Зозуль 2018). Патерни сексуальної поведінки формуються у особистості на перетині взаємодії впливів культурного середовища (Кравченко, 2019) та становлення фізіологічних і тілесних механізмів функціонування людини (S. Hust [9, с.203]), що поєднуються в індивідуальному досвіді людини.

Формування індивідуального еротичного коду відбувається під впливом мас-медіа, де екстраполюються актуальні культурні

та соціальні дискурси. Мас-медіа виступає каналом зв'язку особистості із суспільством та пануючою культурою. У межах впливу мас-медіа формується уявлення про чоловічу та жіночу сексуальність, типові способи побудови стосунків між статями та актуальні тенденції сексуальної поведінки.

Логіку вираження типів сексуальності і впливу мас-медіа на формування індивідуального еротичного коду відображає і дослідження Т.Коваль (2014), яка зауважує, що процес формування статевої та гендерної поведінки знаходиться під впливом пануючих у суспільстві гендерних стереотипів. Розглядаючи вплив реклами на формування стереотипів поведінки, Т.Коваль зауважує, що задовольняючи очікування суспільства, мас-медіа диктують реципієнтам власний сценарій політичних, соціальних та міжстатевих відносин у суспільстві, його культурних конструкцій, що, типово, стереотипізовані, спрощені і зведені до рівня “ритуальних ідіом”.

Проблематика власне еротичного коду у сучасному медіа-просторі висвітлена у дослідженні О.Косюк (2009), яка зазначає, що еротичний код у новітньому інформаційному просторі багатофункціональний, використовується у тому числі і для прочитання дуже далеких від статевих/гендерних проблем явищ, політики, суспільного устрою, зокрема.

Тож, в сучасному мас-медіа створюються та екстраполюються актуальні дискурси сприймання образу сексуальності людини, що реалізується через достатньо різний контент, який пронизує різні сфери медіа. Саме сприймання такого контенту дає можливість особистості сформувати у себе певний індивідуальний еротичний код та реалізовувати відповідну поведінку. Головна ідея багатьох років полягає в тому, що екстраполяція моделей сексуальності та символічного наповнення індивідуального еротичного коду не транслюється в медіа сама по собі як окрема тема, вона «вплетена» в інформаційний дискурс і засвоюється особистістю поза свідомим контролем та поза конкретним наміром (Потапенко, Ластковський, 2012).

Ряд дослідників акцентує увагу на єдності сучасного медіа-простору у формуванні ставлення особистості до оточуючого світу, де сексуальність відіграє доволі важливу роль. Так, дослідники зауважують, що і політичне життя і сприйняття образів реклами, навіть в історико-культурному ракурсі, неодмінно несуть «відтінок вираженості індивідуального еротичного коду».

Формування індивідуального еротичного коду особистості нероздільно пов'язане із ставленням до тілесності, що виступає системою оцінки власного функціонування, вибору найбільш загальних та змістовних векторів самоздійснення людиною в сучасному світі (Хомуленко, 2017), закладає особливості ставлення до власної харчової та сексуальної поведінки (Абсалямова, 2017), тощо.

Отже, за результатами теоретичного аналізу проблеми формування індивідуальних еротичних кодів особистості нами визначено, що вони, виступаючи різновидом кодів, що використовуються людиною, завжди несуть відбиток соціально-культурного простору, в якому формуються (Sands, 2020). Тобто, індивідуальні еротичні коди жінок та чоловіків змінюються залежно від того соціально-історичного та культурного дискурсу, в якому вони формуються (Ghassemi, Vahedi, Tabatabaei, 2020). А отже, індивідуальні еротичні коди особистості формуються під впливом дискурсів певного культурного та історичного періоду.

Разом із тим, поза увагою дослідників залишається вивчення специфіки сприйняття медіа-дискурсів пересічними людьми при посиленій увазі вчених до загальнотеоретичних питань впливу медіа на сексуальність людини. Також, можемо констатувати, що в межах даної теми більшість досліджень мають декларативний характер або ж базуються на теоретичних поглядах науковців, проте кількість науково здійснених емпіричних досліджень з даної тематики достатньо не велика. Тож, ми спрямували нашу дослідницьку увагу на окреслення впливів дискурсів медіа-простору щодо формування індивідуальних еротичних кодів досліджуваних.

Мета дослідження: описати результати кластерного аналізу вербальних конструктів жінок щодо впливу медіа-дискурсів на формування індивідуального еротичного коду особистості.

Вибірка. Вивчення особливостей формування індивідуального еротичного коду особистості в контексті сучасних медіа-дискурсів проводилось на вибірці, до якої увійшли 224 жінки віком від 20 до 57 років.

Методи дослідження. З метою діагностики особливостей формування індивідуального еротичного коду особистості в контексті сучасних медіа-дискурсів нами використано проєктивне дослідницьке інтерв'ю, спрямоване на вивчення впливу медіа-простору як аспекту культурного дискурсу на формування індивідуальних еротичних кодів жінок досліджуваної вибірки. При цьому, дане інтерв'ю передбачало вивчення специфіки впливу саме медіа-дискурсів на формування індивідуального еротичного коду особистості жінки з огляду на надмірну вагу медіа-простору у житті сучасної людини. Саме в медіа-просторі закладаються смислові установки та засади реалізації людської сексуальності.

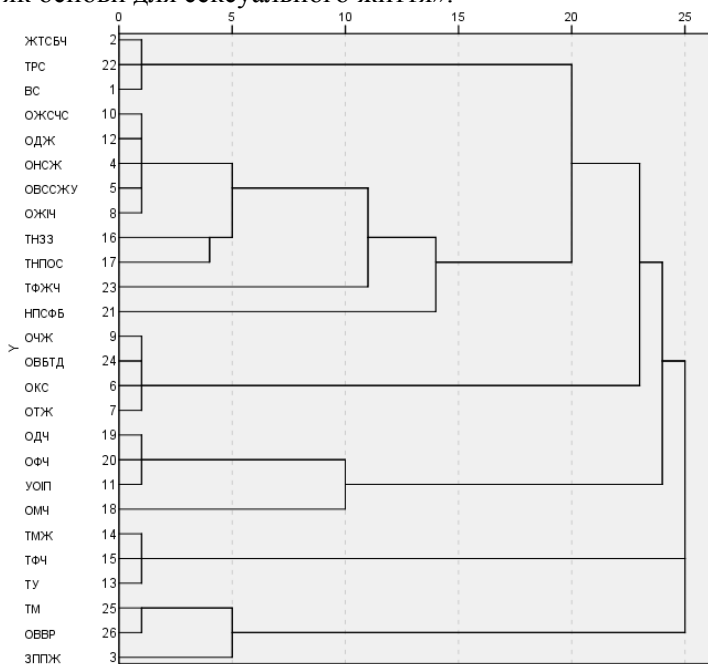
Процедура діагностики передбачала надання респондентам проєктивного дослідницького завдання у формі вільного вербального опису свого розуміння способів формування сучасних і актуальних образів сексуальності, як вони декларуються в медіа-просторі.

Обробка написаних респондентами самозвітів передбачала їх контент-аналіз та виокремлення вербальних конструктів, які застосовували респонденти для опису сутності дискурсів сексуальності в сучасному медіа-просторі. При цьому, вербальні конструкти, які мали схожу семантику, поєднувалися нами в одну групу. За результатами контент-аналізу ми виділили 41 конструкт у якості змінних для подальшого кластерного аналізу. Подальша процедура обробки даних передбачала виконання ієрархічного кластерного аналізу із застосуванням методу кореляції векторів значень (кореляція Пірсона).

Виклад основного матеріалу дослідження. За підсумками кластеризації нами виокремлено 6 кластерів на середньому рівні подібності, що представлено на рис. 1.

Як видно з рис. 1, визначені нами кластери представляють відображення у свідомості досліджуваних сучасних тенденцій впливу медіа-дискурсів на формування людської сексуальності.

До складу першого кластеру «Відкрито демонстрована сексуальність як мета-тема, засіб маніпуляції та рушійна сила розвитку стосунків партнерів» увійшли змінні «ВС – відкрита сексуальність», «ЖТСБЧ – жіноче тіло як об'єкт сексуального бажання чоловіка» та «ТРС – тематика романтичних стосунків як основи для сексуального життя».

Рис. 1. Дендрограма розподілу змінних за кластерами конструктивів опису впливу дискурсів мас-медіа на формування індивідуальних еротичних кодів особистості

Змінні, що увійшли до цього кластеру, дозволяють пояснити три характеристики впливу сучасного медіа-простору на формування індивідуальних еротичних кодів особистості та сексуальності людини загалом в сучасному інформаційному просторі. По-перше, акцентується увага на тому, що в умовах сучасного медіа та медіа-культури сексуальність людини набуває майже першочергового значення в системі її особистісних характеристик. При чому вагомість сексуальності в медіа-дискурсах передбачає її демонстрацію та акцентування уваги на ній. Можемо узагальнити, що сексуальність і її прояви виступають метатеєю у дискурсах медіа-простору і відповідно сучасний медіа-дискурс задає такі рамки формування індивідуального еротичного коду, де сексуальність виступає ключовою ознакою активності особистості, побудови цілісної системи міжстатевих стосунків.

Друга закономірність, що описується поєднанням змінних даного кластеру, полягає в наступному. Виявлено, що сексуальність постає суттєвою рушійною силою, яка є мотиватором діяльності та соціальної активності оточуючих. Зокрема, відверто демонстрована сексуальність жінки виступає мотиватором активності і діяльності чоловіка, спираючись на його виражене сексуальне прагнення та намагання отримати об'єкт сексуальної насолоди. При цьому, в межах сучасних медіа-просторів жінки, по суті, маніпулюючи прагненням чоловіків до реалізації сексуальних інтенцій, провокують чоловіків до певної активності.

Третя закономірність, що описана поєднанням змінних даного кластеру, полягає в тому, що сексуальність виступає засадою для формування романтичних стосунків між партнерами. Тобто, в сучасному культурному та медіа дискурсі між статеві стосунки завжди постають як такі, що містять сексуальну взаємодію, на відміну від дискурсів минулого, коли сексуальність була виключена з побудови стосунків на рівні дискурсів (наприклад, «сексу немає» у Радянському союзі).

Тобто, зміст першого кластеру відображає важливість сексуальності, підкреслює її регуляторний вплив на систему між

статевих стосунків. Без проявів сексуальності не можливими стають міжособистісні стосунки партнерів. Разом із тим, зміст кластеру актуалізує проблематику індивідуального еротичного коду особистості, оскільки, по-перше, саме реалізація коду дає можливість проявити відкрито аспекти своєї сексуальності, по-друге, акцентується увага на тому, що прояви сексуальності та індивідуального еротичного коду є інтенцій ними і мають вплив на оточуючих людей – тобто, виконують головну функцію коду – реалізацію сексуальної інтенції і провокація відповідної інтенції у партнера.

До другого кластеру «Образ незалежної і самодостатньої жінки, яка полігамна у стосунках без включення до них» входять змінні «ОНСЖ – образ незалежної та самодостатньої жінки», «ОВССЖУ – образ вільних сексуальних стосунків як шляху до життєвого успіху і задоволення», «ОЖІЧ – образ жінки, яка ігнорує чоловіка та його намагання встановити стосунки», «ОЖСЧС – образ жінки-селектора чи чоловіка-селектора, який активно шукає партнера», «ОДЖ – образ ділової жінки, яка самостійна та сама вирішує свої проблеми», «ТНЗЗ – тематика необхідності зміни зовнішності для успішної організації сексуального життя», «ТНПОС – тематика нестандартної поведінки з метою організації стосунків з партнером», «НПСФБ – наратив поєднання сексуальності з фінансовим благополуччям» та «ТФЖЧ – тематика флірту між жінкою та чоловіком, що не веде до продовження стосунків». Склад цього кластеру описує широкий спектр проявів сексуальності сучасної жінки, що пропонується дискурсами сучасного мас-медіа. Відповідно до змістовного наповнення змінних цього кластеру, сучасна жінка постає: 1) незалежною та самодостатньою, не потребує турботи та забезпечення чоловіка; 2) полігамною, спроможною перебувати одночасно у великій кількості стосунків з різними чоловіками, 3) фліртуючою з багатьма чоловіками, проте не обов'язково виступаючої до сексуальних стосунків, її сексуальність може реалізуватися виключно в «утриманні навколо себе» кількох чоловіків без сексуальних контактів із ними; 4) ігноруючою та такою, що

чекає від партнера особливих дій, спрямованих на її «завоювання» (тематика ігнорування походить від поєднання прагнення до незалежності із полігамністю); 5) селектуючою, тобто такою, що тривалий час здійснює вибір партнера, змінюючи велику їх кількість (можливо без сексуальних контактів) для знаходження чоловіка, що відповідає її уявленням та вимогам. При цьому як початок, так і закінчення стосунків для такої жінки виступає «звичною справою», що не передбачає тривалих емоційних переживань обумовлює наступну характеристику образу жінки; 6) раціональною у сенсі слідування логіці та критеріям під час вибору партнера, а не емоційним реакціям; 7) такою, що постійно покращує і модифікує своє тіло з метою досягнення «більш високої планки» і приваблення більш бажаного партнера, або ж для «самої себе». Тобто, даний кластер відображає багатоманітність сучасного образу жінки в медіа та культурі, де її індивідуальний еротичний код передбачає відкрите демонстрування сексуальності, поєднане з незалежністю та самодостатністю, постійне віднаходження партнера, що підкорене логіці та відповідності певним критеріям, а не емоційним потягам.

Вагомим згідно даного кластеру вдається і поєднання тематики сексуальності і матеріального благополуччя, що пропагується в сучасному дискурсі і постулюється як безумовно пов'язане між собою. Тобто, реалізація сексуальності сприймається як така, що веде до досягнення матеріального благополуччя. І знову ж, реалізація сексуальності вимагає матеріальних ресурсів – для догляду за собою, покращення свого тіла (дієти, косметична хірургія, пластична хірургія, тощо) та збільшення гардеробу із орієнтацією на відверту демонстрацію власної сексуальності.

Індивідуальні еротичні коди жінки, згідно цього кластеру, передбачають активне завойовування партнерів, відбір кращого з них, проте не передбачають включення в стосунки та залежності від взаємодії з партнером, що характеризує відверту активну полігамність сучасної жінки.

Третій кластер «Образ турботливої і чуйної жінки-матері та жінки-дружини» утворений змінними «ОКС – образ класичної сім'ї», «ОТЖ – образ турботливої жінки», «ОЧЖ – образ чутливої жінки» та «ОВБТД – образ відповідальних батьків». Цей кластер відображає цілком протилежний дискурс сприйняття образу жінки та її сексуальності в актуальних дискурсах. В даному випадку жінка постає як чуйна, залежна, турботлива, допомагаюча, потребує допомоги, орієнтована на емоційну підтримку. В даному випадку жінка (як і її сексуальність) не розглядається поза образами жінки-матері та жінки-дружини. Тобто, в даному кластері постулюється класичний жіночий образ із переважанням більшості фемінних її якостей, класичного розуміння жінки як турботливої, залежної, чуйної та ніжної.

Вагомо, що згідно поєднання змісту змінних цього кластеру, жінка розглядається у контексті сімейного життя, як «друга половинка» чоловіка та частина сімейної системи. Її сексуальність, як і інші жіночі якості проявляються у турботі про чоловіка та дітей, а вагомість жінки визначається змістовним наповненням такої турботи. Тематика піклування про партнера та про дітей, як наслідок реалізації сексуальних інтенцій, задає зовсім іншу логіку осягнення індивідуального еротичного коду, порівняно з попереднім кластером. Якщо в другому кластері жінка постає як сексуальна та незалежна, самодостатня та відверто сексуальна, то в даному кластері сексуальність набуває більш м'яких характеристик, турбота про партнера та дітей стає проявом емоційного аспекту сексуальності жінки, яка дає оточуючим тепло, любов та турботу. Тобто, третій кластер відображає зовсім інший вектор осягнення сексуальності жінки, яка постає чуйною, залежною та турботливою. Головним вектором осмислення її індивідуального еротичного коду виступає турбота та залежність, емоційна м'якість та «продовження проявів сексуальності» в утворенні сім'ї, народженні дітей та турботі про них.

До четвертого кластеру «Різновекторний образ чоловіка як маскулінного та фемінного» входять змінні «УОП – уявлення образу ідеального партнера», «ОДЧ – образ ділового чоловіка, що результативний у справах та успішний у житті», «ОФЧ – образ фемінного чоловіка» та «ОМЧ – образ мужнього чоловіка». Цей кластер відображає різноманітність проявів індивідуального еротичного коду та образу сучасного чоловіка, який постає одночасно: 1) успішним у справах, діловим, коли сексуальність чоловіка пов'язана із його результативністю у справах. Йому властиві манерність, високий інтелект, матеріальна забезпеченість, доглянутість та поважливе ставлення до жінок; 2) маскулінным, відповідним класичному образу чоловіка – рішучим, незалежним, орієнтованим на досягнення, завоювання жінки та оточуючого світу, таким, що не терпить відмови та завжди вирішує проблеми; 3) фемінним, м'яким, таким, що турбується про свій зовнішній вигляд, чутливим. Така багатогранність образу чоловіка відображає дискурс офемінення сучасного чоловіка, на тлі маскулінізації жінки (як показано в другому кластері). Відповідно, спектр індивідуальних еротичних кодів чоловіків постає достатньо різним: в одних випадках він елегантний, ефективний та галантний, що передбачає один спектр проявів сексуальності; в інших випадках – він мужній, агресивний, «завойовник» – тоді йому характерна агресивна, войовнича сексуальність; в інших випадках – він фемінний, тоді йому характерні коди наближення до жінки, її партнера-друга, зближення індивідуальної еротичної поведінки чоловіка та жінки.

П'ятий кластер «Перекручення гендерних ролей в сучасному суспільстві» утворений змінними «ТУ – тематика унісексу», «ТМЖ – тематика маскулінізації жінок» та «ТФЧ – тематика фемінізації чоловіків». Зміст даного кластеру демонструє характерні для сучасного суспільства зміни в осягненні гендерної поведінки та проявів сексуальності, змішування маскулічних та фемінних ролей і утворення унісексу. Зокрема, мова йде про прояви маскулінізації жінок – набуття ними маскулічних рис – незалежності, самодостатності,

самостійності, – наближення їх еротичної поведінки до патернів чоловічої сексуальності. Також, в даному кластері відображається тенденція фемінізації чоловіків – набуття ними рис фемінності – чуйності, постійної турботи про себе, орієнтованості на жіночу роль у житті. Така фемінізація чоловіків унеможливує прийняття ним відповідальних та жорстких рішень, змінює його образ із «завойовника», на «чуйного партнера». При цьому, чоловік та жінка змінює і способи поведінки у житті, і стратегію залицяння до партнера. Результатом такого змішування ролей виступає утворення унісексу – сфери моди, сприйняття гендерної поведінки, де не диференціюються чоловічі та жіночі ролі.

До складу шостого кластеру «Традиційність у сексуальності жінки» входять змінні «ЗППЖ – залежний патерн поведінки жінки, що провокує маскуліність чоловіка», «ТМ – тематика материнства» та «ОВВР – образ весілля як вагомого ритуалу». Зміст цього кластеру відображає акцентування уваги на традиційних способах організації стосунків між чоловіком та жінкою та вагомості ритуальних дій у перебігу стосунків. Зокрема, постулюється зв'язок між залежною поведінкою жінки, її схильністю «слідувати за чоловіком» (як традиційної жіночої ролі), а її сексуальність розглядається в традиційному ракурсі, коли стосунки між жінкою та чоловіком виражаються в материнстві та утворенні шлюбного життя. В такому випадку акцент на проявах сексуальності ставиться не на пошуку партнера, отриманні сексуального задоволення, статевому акті конкретно, а сексуальність та відповідна організація еротичної поведінки виражається в прагненні стати дружиною та матір'ю, реалізації традиційних жіночих функцій як таких.

Висновки. Здійснення кластерного аналізу дало можливість виявити характеристики сучасних дискурсів у осягненні змісту сексуальності особистості та формування і прояву її індивідуальних еротичних кодів. Детальний аналіз виявлених нами кластерів демонструє актуальні дискурси формування сексуальності в медіа-просторі. Головними векторами впливу медіа-простору на формування

індивідуального еротичного коду особистості є надання надмірної ваги тематиці сексуальності, її використання жінками у якості мотивуючого фактору стосовно поведінки чоловіків, сутнісні зміни образів жінки та чоловіка, що характеризуються неузгодженістю типових гендерних ролей у представників різних статей, які специфічним чином поєднуються з дискурсами традиційної ролі жінки у сімейному житті та стосунках із чоловіком.

Разом із тим, проблема впливу медіа-простору на формування індивідуальних еротичних кодів особистості залишається остаточно не вивченою та потребує подальших розвідок. Зокрема, подальші дослідження автора можуть стосуватися вивчення індивідуальних еротичних кодів у осіб із різним рівнем включеності до інтернет-середовища, диференційне дослідження сприйняття медіа-дискурсів чоловіками та жінками, тощо.

Література:

Абсалямова Л. М. (2017). Роль «тілесного Я» у формуванні патернів харчової поведінки. *Проблеми сучасної психології*, 38, 18-27.

Коваль Т.Л. (2014). Жіночий образ у телерекламі: гендерний аспект. *Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації*, 3 (19), 73–77.

Кравченко О.І. (2019). Культурний код міста: проблема ідентифікації. *Вісник НАУ. Серія: Філософія. Культурологія*, 2 (30), 143–148.

Косюк О. М. (2009). Гра – інформація – комунікація: генетичний розтин розважальної продукції електронних мас-медіа. Луцьк.

Потапенко Я., Ластовський В. (2012). Дослідження тілесних аспектів соціокультурного буття через призму вивчення сексуальних практик і уявлень в історичній науці ХХ – початку ХХІ ст. *Наукові записки з української історії*, 32, 352–359.

Седих К.В., Зозуль Т.В. (2018). Типи індивідуального еротичного коду у жінок. *Психологічне консультування і психотерапія*, 9, 78–85.

Хомуленко Т.Б. (2017). Структурно-функціональна характеристика тілесного «Я» в умовах психосоматичної кризи. *Особистість як суб'єкт подолання кризових ситуацій: психологічна теорія і практика : монографія / за ред. С.Д. Максименка*,

С.Б.Кузікової, В.Л. Зливкова. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 123–138.

Ghassemi, Z., Vahedi, S., Tabatabaei, S. M., et al. (2020). Developing and Studying the Effectiveness of Bioenergy Economy Program in Body Self-concept and Weight Loss of Women with Obesity. *International Journal of Body, Mind and Culture*, 7(3), 126-139. <https://doi.org/10.22122/ijbmc.v7i3.227>

Hust S. (2017). Scripting Sexual Consent: Internalized Traditional Sexual Scripts and Sexual Consent Expectancies Among College Students. *Family Relations*, 66, 197-210. <https://doi.org/10.1111/fare.12230>

Sands S. H. (2020). Body Experience in the Analysis of the Older Woman. *Psychoanalytic Inquiry*, 40, 3. 173-188. <https://doi.org/10.1080/07351690.2020.1727208>

Оригінальний рукопис отриманий 9 листопада 2021 року

Стаття прийнята до друку 14 листопада 2021 року